

Oslo, 28.oktober 2009

Fiskeriminister Lisbet Berg-Hansen
Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Naturvernforbundets fem krav til en mer skånsom fiskeripolitikk for miljøet,

Først vil vi gratulere med utnevnelsen som Fiskeri- og kystminister. Norges Naturvernforbund vil benytte anledningen til å formidle vårt syn på hva som må til for å få en fiskeripolitikk som er mer skånsom mot miljøet. Vi ber ministeren og Regjeringen ta de nødvendige grep for å redusere den alvorlige og helt unødvendige miljøbelastningen som skjer innen dagens fiskeriforvaltning. Bare ved å ta disse grepene vil norske fiskerier kunne bli bærekraftige også på sikt, i motsetning til dagens praksis der fiskeriene opererer med både natur- og klimafiendtlig praksis på en rekke områder. De sentrale utfordringene er:

1. **Ulovlig fiske.** Det uregulerte fisket, særlig i Barentshavet, har vært et alvorlig miljø- og økonomisk problem. Dette fisket er redusert kraftig, men har ikke opphørt. På det meste omsatte dette fisket for minst 2 milliarder kroner i året. Mye av dette havnet i selskap i skatteparadis. I en rapport vi var med å lage for Fiskeri- og kystdepartementet tidligere i år, avslørte vi at også norske aktører, både i Norge og i utlandet, deltar i organisering og omsetning innen ulovlig fiske, både i Barentshavet og andre steder.

Det ulovlige fisket er styrt av et lite knippe nettverk. Mye tyder på at nordmenn er sentrale i flere av disse. De flytter sin virksomhet fra havområde til havområde. Flere av båtene tatt for ulovlig fiske i Barentshavet er fartøy som tidligere har tyvfisket i Sørishavet, styrt av norske bakmenn. Bakmennene må tas og smutthullene tettes for å bekjempe IUU internasjonalt.

Ulovlig fiske kobles stadig tydeligere til annen kriminalitet som narkotika- og menneskehandel. Ulovlig fiske er ofte knyttet til grov utnyttelse av mannskap på fartøyene som driver uten kontrakter og normale rettigheter. Indonesia har lagt fram forslag i FN om å definere IUU fiske som internasjonal organisert kriminalitet. Hvis dette blir en realitet vil fiske havne i samme FN system som menneskehandel og

narkotikahandel. Norge bør støtte dette forslaget. Norge bør samarbeide tett med andre land om etterforskning og kartlegging av bakmenn i IUU fiske.

2. **Subsidiering av drivstoff.** Norske fiskefartøy subsidieres med rundt 400 millioner NOK i året gjennom flåtens fritak fra CO2 og mineraloljeavgift. Dette er den siste store subsidieringen av norsk fiskerinæring. Spørsmålet regjeringen må besvare er: Hvis vi skal bruke nær en halv milliard kroner på fiskerinæringen, hvorfor brukes dette til å subsidiere energiforbruk. Dette er ikke bare et CO2 og NOX problem. En konsekvens av denne innretningen på subsidien er at noen fiskere subsidieres mye mer enn andre. En kystfisker får rundt 10 000 kroner per årsverk. En trålfisker får 150 000 kroner per årsverk. Disse flåtene er direkte konkurrenter om både ressurser og arbeidskraft og en slik skjevfordeling i subsidiene er en fordel for den mest ødeleggende av disse to flåtegruppene: Trålerflåten.
3. **Tråling.** Det er ingen tvil om at sammenlignet med alternativene line, garn, juksa, teine er trålfiske etter bunnfisk som torsk og hyse den absolutt mest ødeleggende. Trålfisket innebærer blant annet høyt energiforbruk og alvorlige skader på havbunnen. Med dagens ressursituasjon i Barentshavet har man mulighet til å legge en langsiktig plan for utfasing av trålfiske innen en viss periode, si 20 år. Det vil gi næringen den langsiktighet den ønsker og mulighet til å legge investeringsstrategier i retning av mer ressursvennlige redskaper. Dette bør iverksettes trinnvis. De første bør være a) forby tråling innenfor 12 nautiske mil. b) forby tråling i alle områder som kan inneholde korallrev c) forby trålere med ombordproduksjon d) samarbeide med Russland og EU om planer for reduksjon i deres trålfiske.
4. **Oppdrettsnæringen.** Norge har i løpet av svært kort tid bygd opp en oppdrettsnæring som legger beslag på en stor del av verdens fiskeolje og andre marine ressurser. Dette er en næring som ligger i konflikt med lokale fiskere, urfolksgupper, miljøorganisasjoner og fagforeninger i Canada og i Chile og som knyttes til en mulig utryddelse av nordatlantisk laks her i Norge og stillehavslaks i Canada. Det brukes store diplomatiske ressurser på å fremme eksporten av oppdrettsfisk og på å sikre handelsavtaler som legger til rette for større eksport med stadig flere land. Regjeringen Stoltenberg bestemte i forrige periode at veksten i norske laksekonsesjoner skal følge utviklingen i markedet. Det vil si at norske oppdrettere skal tildeles konsesjoner uten at det tas hensyn til det fôrbehovet denne produksjonen vil føre til.

Norske institusjoner som Eksportutvalget for fisk, har ført en uanstendig argumentasjon for norsk laks, blant annet ved å hevde at man har en fôrfaktor på 1

til 1 - det vil si at man får ett kilo laks for per kilo fisk man bruker til for. Det virkelige tallet er et sted mellom tre og fem til én.

Oppdrett av torsk er fremdeles et satsingsområde og det brukes statlige midler innen forskning og utvikling gjennom mange forskjellige institusjoner. Næringen delfinansieres gjennom blant annet Innovasjon Norge. Med tanke på at Norge, sammen med Russland, har nær verdensmonopol på merkevaren torsk, og at denne torsken er en kulturfisk i store deler av Europa, Afrika og Latin-Amerika, er det vanskelig å forstå hvorfor den norske regjeringen finansierer utviklingen av en dårlig kopi.

Torskeoppdrett innebærer en rekke problemer i tillegg til de vi allerede kjenner til fra lakseoppdrett, først og fremst knyttet til trusler mot lokale torskestammer. Vi ser derfor fram til en presisering av Soria Moria 2 erklæringens punkt om at det ikke skal tillates torskeoppdrett i gyteområder for torsk.

- 5. Kystfiskekommisjonens rapport.** På fiskeriministerens bord ligger en NOU fra et utvalg ledet av Carsten Smith. Denne rapporten peker på de rettigheter den opprinnelige befolkning i nord har etter internasjonal rett og viser måter disse rettighetene kan oppfylles på en måte som er ikke diskriminerende. Naturvernforbundet støtter denne innstillingen både fordi vi mener at forvaltningssystemer skal være rettferdige for å ha legitimitet og varighet, og fordi den oppløsning av de private eiendomsrettene anbefalingene innebærer demper presset i retning av omsettelige kvoter og større investeringer også i kystflåten.

Naturvernforbundets ber derfor fiskeriministeren og den nye regjeringen om å:

- Anerkjenne at ulovlig fiske er internasjonal organisert økonomisk kriminalitet.** Norge må ta et internasjonalt lederskap i den internasjonale kampen mot organisert, økonomisk kriminalitet på fiskeriområdet (IUU fiske) og styrke arbeidet med å kartlegge og straffeforfølge norske bakmenn i svartfisket i Barentshavet. Regjeringen skal støtte internasjonale initiativ for å få IUU fiske definert som grenseoverskridende økonomisk kriminalitet i FN. Regjeringen skal ta initiativ til å innføre nulltoleranse for skatteparadisselskap i norsk fiskerinæring.
- Stanse subsidiering av drivstoff.** Naturvernforbundet ber regjeringen fjerne fiskeflåtens fritak for CO2 avgift og mineraloljeavgift. En økning av fiskerfradraget på skatteseddelen er en måte å føre hele eller deler av denne avgiften tilbake til fiskerinæringa.

3. **Avvikle destruktiv tråling.** Naturvernforbundet ber regjeringen utarbeide en plan for utfasing av de meste miljødeleggende fangstmetodene i løpet av en nærmere spesifisert periode. Norge har mer enn nok fangstkapasitet til å ta de fiskefangstene som er tilgjengelige for oss. Vi er derfor i den heldige situasjon at vi kan velge ut de beste metodene.
4. **Sikre en anstendig oppdrettsnæring.** Naturvernforbundet ber regjeringen om å i løpet av perioden definere hva slags oppdrettsnæring Norge med anstendighet kan holde seg med. Det gjelder alle sider av den norske oppdrettsnæringen; både i Norge og i utlandet; dvs arbeidsforhold og rettigheter, ressursforbruk, smittefare og rømming, samt argumentasjon og markedsaggresjon. Vi ber om at det ikke tillates torskeoppdrett i Norge.
5. **Følge kystkommisjonens anbefalinger.** Naturvernforbundet ber regjeringen gjennomføre kystfiskekommisjonens anbefalinger, sikre tilgang og forvaltning av fjordressursene i de samiske områdene. Denne ordningen bør utvides til alle samiske områder, dvs også til Trondheimsfjorden.

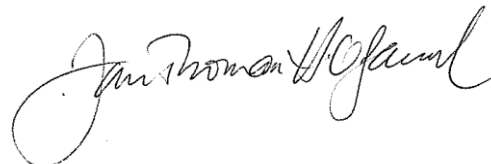
Vi ville sette stor pris på å få tilbakemeldinger på hvordan Fiskeriministeren akter å ta fatt i disse utfordringene, aller helst i et møte med ministeren. Der ville vi også kunne presentere det arbeidet Naturvernforbundet gjør på området.

Vi ser fram til deres respons.

Med vennlig hilsen,

Sign.

Lars Haltbrekken
Leder

Jan Thomas Odegard
Generalsekretær